

Antonia Rosminiego personalistyczna koncepcja prawa - Michał Barański

Niniejsza książka próbuje umieścić dorobek rosminiański na tle współczesnego personalizmu; autor uważa Rosminiego za najwybitniejszego nowożytnego filozofa chrześcijańskiego — wielkiego systematyka na miarę św. Tomasza z Akwinu. Od analitycznego omówienia dzieł Rosminiego z zakresu filozofii prawa ważniejsza jest myśl przewodnia tego studium: tylko osoba zawiera konstytutywne elementy prawa — jest jego podmiotem i przedmiotem zarazem, tak jak w wojtyliańskiej gnoseologii osoba jest i podmiotem, i przedmiotem poznania.

Niniejsza książka próbuje umieścić dorobek rosminiański na tle współczesnego personalizmu; autor uważa Rosminiego za najwybitniejszego nowożytnego filozofa chrześcijańskiego – wielkiego systematyka na miarę św. Tomasza z Akwinu. Od analitycznego omówienia dzieł Rosminiego z zakresu filozofii prawa ważniejsza jest myśl przewodnia tego studium: tylko osoba zawiera konstytutywne elementy prawa – jest jego podmiotem i przedmiotem zarazem, tak jak w wojtyliańskiej gnoseologii osoba jest i podmiotem, i przedmiotem poznania.

Michał Barański

Antonia Rosminiego personalistyczna koncepcja prawa

Wydawnictwo Naukowe Semper

2016

Od Wydawcy

Studium na temat personalistycznej koncepcji prawa Antonia Rosminiego – włoskiego filozofa i teologa, żyjącego w latach 1797-1855, beatyfikowanego przez papieża Benedykta XVI w 2007 r. – jest trzecią monograficzną pracą w języku polskim o filozofii społecznej tego myśliciela, obok publikacji Pawła Borkowskiego *Podstawowe normy społeczno-polityczne w systemie filozoficznym Antonia Rosminiego* oraz rozprawy habilitacyjnej Krzysztofa Wroczyńskiego *Prawo wobec moralności. Antonia Rosminiego koncepcja filozofii prawa*. Niniejsza książka próbuje umieścić dorobek rosminiański na tle współczesnego personalizmu; autor uważa Rosminiego za najwybitniejszego nowożytnego filozofa chrześcijańskiego – wielkiego systematyka na miarę św. Tomasza z Akwinu. Od analitycznego omówienia dzieł Rosminiego z zakresu filozofii prawa ważniejsza jest myśl przewodnia tego studium: tylko osoba zawiera konstytutywne elementy prawa – jest jego podmiotem i przedmiotem zarazem, tak jak w wojtyliańskiej gnoseologii osoba jest i podmiotem, i przedmiotem poznania. Rekonstrukcja obiektywizmu w poznaniu i realizmu w ontologii, jaką prezentuje Rosmini, jest ciągle nieodkrytym przez myśl europejską powrotem do źródeł filozofii, do *philosophia perennis* – do antycznych i średniowiecznych korzeni naszej kultury. Łączność filozofii praktycznej i filozofii teoretycznej, która została zakwestionowana w epoce nowożytnej, a zanikła w postmodernizmie, powraca w pełnym blasku, w szczególny sposób w rosminiańskiej etyce, filozofii prawa i nauce o szczęściu (eudajmonologii), które łączą się z bytem i jego poznaniem. Choć potrzebujemy wielu prac, aby polskiemu Czytelnikowi przybliżyć filozofię Antonia Rosminiego, to ta jedna książka stanowi na tej drodze krok do przodu.

Michał Barański (ur. 8.04.1976 w Ostrowcu Świętokrzyskim) — adwokat, doktor nauk prawnych, autor kilkunastu artykułów z zakresu filozofii i filozofii prawa. Dnia 5 czerwca 2008 r. obronił na Wydziale Prawa i Administracji UW rozprawę doktorską o personalistycznej koncepcji prawa Antonia Rosminiego, której niniejszą wersję książkową publikuje Wydawnictwo Naukowe Semper. Obecnie autor przygotowuje monografię habilitacyjną na temat poznania prawa naturalnego na drodze personalistycznej introspekcji i personalistycznego dialogu.

Spis treści

Wykaz skrótów zastosowanych w pracy

Słowo wstępne

Wprowadzenie

Rozdział I. Zarys systemu filozoficznego Antonia Rosminiego

1. Antonio Rosmini i jego ujęcie filozofii

2. Teoria poznania

3. Ontologia

4. Antropologia filozoficzna i etyka

Rozdział II. Stanowisko filozoficzno-prawne Antonia Rosminiego

1. Ogólna charakterystyka rosminiańskiej koncepcji prawa

A. Przedmiot filozofii prawa

B. Definicja prawa

C. Prawo a obowiązek

D. Prawo a moralność

E. Prawo naturalne, prawo racjonalne, prawo pozytywne

F. Zasada derywacji i determinacji praw

2. Prawa człowieka – wymiar indywidualny i ponadindywidualny

A. Prawa jednostki

B. Uniwersalne prawo społeczne

C. Prawa w Kościele Bożym

D. Prawa w obrębie wspólnoty rodzinnej

E. Prawa w społeczności obywatelskiej

3. Rola prawa w kontekście trwania i rozwoju oraz celów społeczności obywatelskiej

4. Projekt realizacji koncepcji prawa w praktyce politycznej

Rozdział III. Personalizm prawny Antonia Rosminiego

1. Powrót do tradycji filozofii klasycznej a personalistyczny rys koncepcji prawa Roveretańczyka

2. Rosminiański personalizm prawny w opracowaniach współczesnych interpretatorów

3. Doświadczenie osoby jako źródło prawa

4. Rosminiańska teoria prawa naturalnego

Zakończenie

Bibliografia

Prace źródłowe

Opracowania